

VESZPRÉMVÁRMEGYE

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP.

Előfizetési ár:

Egyes évre — — 12 korona. Negyed évre — — 3 korona.
Fél évre — — 6 " Egyes szám — — 24 fillér.
Külségi jogzók, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
6 koronát kapják a lapot. — Nyilttér petit sora 40 fillér.

Felelős szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág Benedek-utca 2
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvkeres-
kedése, Saabadság-tér 3. szám. — Kéziratokat nem adunk vissza.
Eljegyzések és hál megérők közlése díja 3 korona. Felülfizetések, adomá-
nyok, közönségnyilvánítások soronként 20 fillér. — Telefon 64.

A miniszterelnök a hadihelyzetről.

Veszprém, 1916. július 1.

Gróf Tisza István miniszterelnök szükségességnek látta az ország fölvilágosítása és megnyugtató érdekekben, hogy a hadihelyzetről nyilatkozzék. Ez a nyilatkozat a képviselőház szerdai ülésén hangzott el. A miniszterelnök felelős állásában csakis olyan nyilatkozatokat tehetett, amelyek hadműveleteink jövő sikereit nem veszélyeztetik, de alkalmasak arra, hogy az ország lakosságára az elmondottak jó és üdvös hatást tegyenek. — A miniszterelnököt köteleles óvatosságából Rakovszky István föl-
szólalása nem mozdította ki.

A miniszterelnök nyilatkozatait a következőkben közöljük:

Tisza István gróf miniszterelnök: T. Ház! Azok az óriás küzdelmek amelyekről a Ház június 14-iki ülésén megemlékeztem, még nem nyertek befejezést. Ugy gondolom; helyénvaló, hogy azoknak az utolsó két hét alatti folyamataira is vessék egy visszapiantást és tájékoztassam a t. Házat a helyzetről.

Azt hiszem, leghelyesebb, ha akkori nyilatkozatomhoz fűzöm mai előadásomat. Június 14-én konstatahíttam, hogy a mi hadseregünk eredeti arcvonala, annak nagyobb részében, változatlanul, rendületlenül fenáll. Ezt a nyilatkozatot ismételhetem ma is. Azok a részei a mi arcvonalunknak, melyek hátranyomása az orosz offenzíva első időszakában sem sikerült, ugyanazzal a változatlan sziládsággal kezünkben vannak ma is. Ama pontokra nézve, melyeken sikerült az orosz offenzívának a mi haderőnket visszanyomni, annak a reményemnek adtam volt kifejezést, hogy a folyamathoz tett ellenintézkedések hatása mihamarabb érezhető lesz s ez a ránk nézve kedvezőtlen hadi esemény muló epizódnak fog mutatkozni.

Ez a remény a volhyniai harcra nézve teljes mértékben azonnal beigazolódt. Azok az erősitések, amelyekét úgy sajtá magunk mint különösen német szövetségesünk a legközelebbi idő alatt a veszedelmesített pontokra küldhetett, érettek hatásukat s ma már lépésről lépésre előrehaladó ellenoffenzívánkkal állunk szemben. Konstatahíthatjuk, hogy az oroszok által elfoglalt ternek jelentékeny része újból ismét a mi kezünkben van.

Nem állhatott be a fordulat olyan gyorsan a bukovinai harcra. Itt küzdő hadseregünk még hazamosabb időn át tulajdonom ellenség erővel állott szemben s e tulajdonom erő hatása alatt folytatnia kellett visszavonuló mozdulatait. E mozdulatok fájdalom, Bukovina jelentékeny részének ellenséges kézre jutását eredményezték, de az ellenségnek fokozott, nagy vesztesége mellett teljes rendben mentek végbe. Hadseregünk ma is teljes összefüggésben, intakte, teljes harc képességben, erős állásokat elfoglalva helytáll s a mint méltóztatnak látni az utolsó három-négy nap alatt már nem az orosz offenzíva előrehaladásáról, de az orosz támadásoknak nagy veszteségek mellett visszaveréséről számolhattunk be. A helyzet tehát ma az, hogy a volhyniai harcra a mi offenzívánk lépésről lépésre halad előre, a bukovinai és délkeletgalicai harcra az ellenség előrenyomulását megállítottuk, az erőviszonyok ezen a harcra is a mi javunkra tolnak el és semmi ok sem forog fenn arra, hogy a mult felszólalásomban kifejezett reményességemből bármit is levonjak,

állásponton bármit is változtassak és hogy ne a sikerbe vetett rendületlen bizalommal nézzünk a közel jövő eseményei elé. Ezeket kötelességemnek tartottam megjegyezni.

Rakovszky felszólalása.

Rakovszky István a Ház engedelmevel a miniszterelnökhöz kérdést intéz. A miniszterelnök ur, ugymond, nagyon helyesen járt el, hogy a nagy nyugtalansággal szemben, amely különösen a fővárosban mutatkozik, e megnyugtató kijelentéseket tegyette. Én azonban a felszólalásomban egy kis hézagot látok. Hiszem, hogy csak elnézésből nem említette ezt. Az egyik, ami nagyon fontos miránk, magyarokra nézve, az, vajjon biztosíva van-e Erdélyország esetleges betörésekkel szemben, mert különösen ezért mutatkozik nagy nyugtalanság. A másik az, hogy ha sikerült megállítanunk ezt az offenzívát, ez mindenesetre már is nagy eredmény a jelenben, de sokkal rosszabb állapot mutatkozik most, mint volt azon a fronton négy-öt hét előtt. A nagyközönségben különféle hírek keringenek arról, miért állhatott be e nagy csapás, amelyet én — és ebben eltérek a miniszterelnök uralom — nem tekinthetek egy epizódnak, ha nem is tartom katasztrófiának — mondom, hogy nem tartom katasztrófiának, de mindenesetre a háború további folyamatait meghosszabbította és oly eredmények, amelyek közelítők voltak, ez által meg lettek hiúsítva. Én, tisztelt miniszterelnök ur, nem azt kérdem, hogy ki a felelős, még azt sem, hogy ki követelt el hibákat, hanem azt kérdem, hogy ha itt mulasztások történtek, ha az előrelátás kellő mértéke hiányzott, vajjon azok az illető személyiségek felelősségre fognak-e vonatni e nagy veszteségek miatt? Kötelességünk a felelősség kérdését fölvetni. Könnyű ez a miniszterelnök urnak és a kormányának, ha a háború egy ilyen fordulattal valaki a parlamentben a felelősség kérdését fölveti. Szeretném tudni azt is, igazak-e azok a nagy veszteségek, amelyekről beszélnek, mert ezek javarészt a mi véreink.

Mindenütt magyar vér folyt és magyar katonák jutottak orosz fogságba. Ezért kérném, ha a t. miniszterelnök ur abban a helyzetben van, hogy fölvilágosításokat adjon, adja azokat meg: ha pedig e pedig pillanatot nem tartja alkalmasnak, kész vagyok későbbi alkalmat megvárni, de kérném a t. miniszterelnök urat, mondja meg nekünk, hogy mikor fog erre nézve fölvilágosításokat adni?

A miniszterelnök válasza.

Tisza István gróf miniszterelnök: Az első kérdésére egyszerűen utalok kijelentésemre, a melyben azt mondtam, hogy szóbanforgó hadseregünk teljes harc képességgel erős állásokban áll és az erőviszonyok a mi javunkra módoslnak. Ennél többet, azt hiszem, nem mondhat komoly ember egy nagy világháborúban és ebből, azt hiszem, mindenki levonhatja magának a konzekvenciát. A veszteségekre nézve méltóztatnak látni, hogy ebben a háborúban egyetlen hatalom sem szolgáltat részletes adatokat. Tudjuk mindnyájan, hogy ennek a háborúnak úgy győzelmes, mint hátrányos eredménynel lefolyt ütközetei eddig példátlanul álló nagy veszteségekkel jártak. Természetes, hogy véres harcok azok is, a melyek most folynak. Azt hiszem, nincs senki, a ki ne sajnáljon minden csepp kiontott vért. De azt hiszem, joggal állíthatom, hogy minden valószínűség szerint ezekben a harcokban is a velünk szembenálló ellenség veszteségei a mi veszteségeinket nagyon tetemesen túlhaladják. Ami a képviselő ur utolsó kérdését illeti, én csak azt mondhatom, hogy minden megtörténik, ami a hadműveletek jövő sikerének biztosítása érdekében szükséges. Egyébiránt ennek a kérdésnek részletesebb fejtegetését az ország érdekében állónak nem tartom.

Az ország reménysége.

A legmostohább viszonyok között sem nézett oly várakozással Magyarország Péter és Pál napja elé, amely szinte hagyományos kezdőpontja a magyar aratásnak. A bizalmunk mindig megvolt a magyar föld ősi termőerejében, meg van most is, de hogy az idén az aratás eredménye mindenkit és minden eddiginél jobban érdekel, annak a legfőbb oka az, hogy az aratás tulajdonképpen nem egyéb, mint a termőföld erejében való bizakodása nak valóra váltása. Az eddigi jelentések szerint termésünk hál' Istennek az idén is lesz, vagyis a szántóföld megemberelte magát, most csak az a kérdés tehát, hogy ez a termés learatva, kicsepeelve és piacra hozva ellássa a közéletünket.

Sok biztató jel van arra, hogy az idén is tul fogunk szerencsésen esni az aratáson, mert minden lehető intézkedés megtörtént arra, hogy az aratáshoz szükséges munkaerő kellő időben és kellő helyen rendelkezésre álljon. A honvédelmi mezőgazdasági intézkedések életbeléptetése óta kezd szinte meggyőződéssé válni, hogy az idei aratás végrehajtása katonai feladat. Ez nem áll teljes egészében. A katonaság minden rendelkezésre álló fölös munkaerőt a mezőgazdaság szolgálatába állított, de ez magában véve nem elég. A katonaság kivezényelése csak annyit jelent, hogy az aratás sikeres befejezését a hadvezetés a honvédelem ügyének tekintti, azonban annak a sok száz munkásköznek rendszeres munkára lesz szüksége, hogy az aratás sikerrel legyen befejezhető. A rendszer felállítás, a katonai erők irányítása, polgári, közigazgatási és szorosan vett mezőgazdasági szakfeladat. Azokat a bizonyos mezőgazdasági munkabizottságokat nem hiába hívta életre a kormányrendelet. Itt lesz a legfőbb ideje, hogy életrevalóságukról tanubizonyosságot tegyenek. Az aratás idején ők a rendelkező hatalmak, ők irányítják a katonai munkaerőt s nekik kell tehát az aratás munkatervét a legapróbb részletekig kidolgozni. A cél az, hogy az egész ország kedvezőnek ígérkező termése kellő időben piacra hozható legyen. Nem az a cél tehát, hogy egyik-másik protezsált birtok, vagy járási és megyei kedvenc kájon katonai munkaerőt, hanem, hogy a kivezényelt munkaerő minden vármegye területén a közös nagy cél érdekében tervszerűen foglalkoztatva legyen. Ehhez azonban szükséges az is, hogy a törvényhatóság gazdasági munkabizottság és a helyi intéző bizottságok a legalaposabban számbavegyék a rendelkezésre álló polgári munkaerőt is és a kormánytól kapott felhatalmazás alapján gondoskodjanak arról, hogy ez a munkaerő se heverjen éppen a legfontosabb napok idején tetlenül. A jelszó tehát az idején Péter-Pál napján a tervszerűség, erély és a nagy közigazdasági célnak átérzése. Ha az intézkedő fórumok ezekhez a jelszavakhoz tartják magukat s ezek szerint irányítják tevékenységüket, nem lesz baj az idén sem. A magtárak ismét meg fognak telni, a malmok vigan fognak örölni a magyar acélos búzát s néhány hét múlva lesz megint új kenyér, lesz talán zsemlye és kalács is. A mezőgazdasági munkák további részére szintén történt gondoskodás, nagyon szépen mutatkozik a kukoricatermes, szénában sem igen fognak szűkölködni, egyszóval az állattartás és az állathizlalás is biztatónak ígérkezik, úgy hogy rövid időn belül hatalmasan meggyarapszik a zsir és a huskészletünk is. Ha kenyér, hus és zsir lesz, úgy az itthonvalóknak, mint a katonáknak, úgy akkor-Péter-Pál a magyar gazdáknak az a két védőszentje az idén is a már megszokott módon örködött felettünk ezzel remélhetőleg a nagy háborúnak egy újabb diadalmasabb szakaszához értünk el.

Lelkészek a világháboruban.

Hozzászólás.

Irla: Bizi Gyula.

Ezen a címen jelent meg a Veszprémvármegye legutóbbi számában egy lelkes hangon megírt cikk dr. Mohácsy Lajos ev. lelkész tollából. Cikkirő ur talán meg fogja engedni, hogy a fölvetett kérdéshez én is hozzászólhassak katolikus szempontból, mert hiszen úgy tisztázódnak az eszmék, ha a több oldalról megvilágosítást nyernek. Cikkirő ur kemény vádat vág a magyar lelkészi kar fejéhez: Amikor mindenki teljes erejével buzgólkodik, hogy a hazának minél nagyobb szolgálatot tehessen, egyedül a lelkészek, a papok azok, akik a szent ügyért folyó lázas munkából alig vesznek részt, mint tétlen szemlélők állnak félre akkor, mikor a magyar társadalom minden tagja közreműködik az új világot megalapozásában.

Valóban erős vád, az eddig jónévtű tiszteltetben álló papi testülettel szemben, ami ha igaz, akkor nem „a papság”, hanem „az a pap” megérdemli nemcsak az elítélést, hanem a dolgozó magyar társadalom megvetését. Nagytiszteletű cikkirő ur abban találja ma a papok feladatát, ha az „Uram, Uram hangoztatása és az imák morzsolása helyett betegeket ápolnak, irodákban dolgoznak és kórházparancsnoki tisztet töltenek be.

Nem cikkirő ur az első, ki e kérdést fölvetette. Én a kérdést vallásos és hazafias szempontból tekintem. A kath. vallás tanítása szerint a kath. pap naponkint kezei közt tartja a misében az Isten valóságos testét, tehát az Isten iránti mély tisztelet megkívánja, hogy azokra a kezekre, ha csak elkerülhető, ne tapadjon erőszakosan kiontott embervér, hogy azok, akik a lelkiakkal, a természetfölöttivel foglalkoznak, akiknek hivatása a szeretet predikálása, ne legyenek kénytelenek belesoródní a véres, embertelen háborúk természetellenes borzalmaiba. Talán ez volt az oka, hogy a magyar törvényhozás a lelkészeknek megadja a védőörvényben biztosított amá kedvezményt, hogy a papok a fegyveres kiképzés alól fel vannak mentve.

De ha a papok fegyverrel nem is védik a hazát, azért komoly ember mégse vádolhatja őket hazafiatlansággal és gyávasággal. Nincs-e számos példa, hogy ha a körülmények úgy kívánják a tábori lelkész se ijed meg a maga árnyékától, hanem győzelmes rohamra meri vezetni a tisztelnéki csapatokat.

Ez inkább talán csak érzelmi argumentum. Az a kérdés inkább, hogy a haza érdeke kívánja-e a papok aktív részvételét? Az országban lehet körülbelül 10–12 ezer lelkész, kiknek nagy része túl van az 50 éven, az 50 éven aluliak egy része alkalmatlan; az alkalmatlanokból lehetne talán egy „papi ezred”-et föllállítani, de hát azaz 1–2 ezred döntő befolyással lenne-e a küzdelem sikeréhez.

Szép és magasztos a betegápolás, de mégse lehet csak úgy általánosságban emíteni, hogy a papokat betegápolóknak képezzék ki, mert az igazi betegápolás és sebkezelés külön hivatást és diszponált természetet kíván. Még több címzetes, hivatástalan, ápolóra pedig nincs már szükség.

Az én szerény véleményem szerint a lelkes, agilis pap megtalálja és meg is kell találnia a hivatásának és képességeinek megfelelő munkakört a saját parochiájában is ezzel talán többet használhat a szent ügynek, mint a fronton vagy kórházban: Ha pedig valakiben nincs ügybuzgóság, hivatás szeretet és tettekrezés ambíció, az mindenütt csak teher lesz. A tanítók bevonulásával sok faluban az egyedüli intelligens ember a lelkész; a dolog természeténél fogva nekik az irányítói szerep, a nép széles rétegeivel való érintkezésnél fogva ők gyakorolhatnak annak lelkiületére irányított befolyást. Mi történe akkor, ha ma a néptől elvinnék lelkészt, akihez a megpróbáltatás nehéz napjaiban mindig bizalommal fordult fölvilágosításért és vigasztalásért. Az a falusi nép közt él, és vele érintkezik, tudja, hogy a lelkészeknek nagy érdemük van abban, hogy az egész nemzet oly rendületlen kitartással küzd oly súlyos csapások, akkora áldozatok dacára is. Már pedig különösen a katolikus gyóntató papok tudják, hogy a vallásos hit adja az erőt a megpróbáltatások elviseelésére s ez a vallásos buzgóság nálunk, katolikusoknál a háború alatt még inkább fokozódott, még több kedves terhet rótt a papokra, akiket nálunk utazó lelkészekkel helyettesíteni nem lehet. De a nemzeti érdek is azt kívánja, hogy a lel-

keket megerősítő, megedző vallásosság ne lanyhuljon, sőt fokozódjék, a lelkész állandóan a nép közt legyen, intelligenciájával állandóan népe rendelkezésére álljon, vigasztalja, erősítse, bátorítsa, irányítsa az itthonmaradtakat, szervezze a népjóléti intézményeket, agítáljon a vörös-kereszt, hadsegélyezés, rokkantügy, árvaügy, hadikölcsönök stb. érdekében.

Magasztos és hazafias, sőt talán hasznosabb és eredményesebb munkát végezhet a jó, hivatását szerető pap itthon is, mert lehet-e a vigasztalásra, buzditásra szentebb hely mint a szószék s képzhető-e az agitálásra hivatottabb bajnok, mint a népek saját lelkipásztorai, kiben az Isten szolgáját tiszteli. A papság a leghivatottabb apostola a szent és hazafias ügyek propagálásának, de vannak hivatva, hogy a nemzet ügyeit, a hazaszeretetet a vallásosság nimbuszával kapcsolják össze.

Én tehát még ma is a lenézelt „Uram, uram hangoztatásában, az imák morzsolásában”, a vallási élet fejlesztésében, intenzív pasztorációban látom a papság feladatát.

Adakozunk a vak katonáknak!

Az aratás biztosítása.

Háborus helyzetünk nemcsak a csatavonalakon, hanem a front mögött is új lelkiismeretes erőfeszítésre sarkal. Az igények, amelyeket velünk szemben ellenségeink támadása csigázott föl, semmivel sem nagyobbak azoknál a messzekihátású követeléseknél, melyek elé az ország lakosságát a küszöbön levő aratási munkálatok állítják.

Bárminemű hősiességgel harcolnak is odatinn fiaink halálmegvető önfeláldozásuknak eredménye csak úgy lesz, ha idehaza az óvékhez hasonló erőfeszítéssel látunk mi is az ő sikereik föltételeinek a biztosításához. Ma pedig ez a föltétel az aratási munkálatok minél gondosabb és lehetőleg a legkisebb hiány nélkül való elvégzésében csucsosodik ki. Amit Isten adott és amit veritékes munkával, sok önmegtágadás árán megmunkálunk lehetett, annak a termésnek az utolsó szemig a magtárakba kell jutnia.

Ami rendes körülmények között csak megélhetési kérdés, most a háború során és különösen a háborúnak a mai döntő állásában egyenesen egyik föltétele a végleges győzelemnek, hogy termésünk fedél alá és teljes biztonságba jusson.

Tisza István miniszterelnök cikket írt erről a nagyfontosságú érdekről és megnyugvással halljuk szájából a biztosítást, hogy ami a kormányhatalom támogatásából erre a célra kitélik, arra a magyar gazdaközönség teljes biztonsággal számíthat. Ami felesleges katonai erő csak nélkülözhető, azt mind szabadságszolgálati fogják és a hadifoglyokat még más munkától is mind elvonják, csakhogy minél több munkaskezet állíthassanak a gazdaközönség rendelkezésére.

Jól mondja azonban a miniszterelnök, hogy ezek a százerek a hadban lévő milliókat nem pótolhatják. Ezt a nagy földadatot csak úgy oldhatjuk meg sikeresen, ha egyetlen munkásért sem marad föltlenül, mi több: ha minden épkezláb ember jóval megtéti munkabírását s ha ugyanazzal a jó akarattal, amit tavasszal tanusított, most is egyik a másiknak siet segítségére és teszi lehetővé hogy az aratás idejében elvégezhető és a termés betakarítható legyen.

A hatóság az országban mindenütt résen lesz, hogy a munka beosztása és elvégzése rendben folyjék. A siker azonban a lakosság munkakészségétől függ. Tegyük meg mindent, hogy ebben ne maradjon fönn kívánni való és hogy ez alkalommal is méltón viselkedjünk ahk az a csodálatos magatartáshoz, melyet hős csapataink a harctéren épen e súlyos napok alatt tanusítanak.

A gazdasági intéző bizottságokra hárul most az a legfontosabb feladat, hogy az összes rendelkezésre álló kézi és fogatos (gépi) erők felhasználásával a kaszálas, aratás, cseplés, általában a termés előkészítésének és betakarításának munkája biztosítva legyen.

A gazdasági intéző bizottságok munkájának megkönnyítése érdekében az alispán elrendelte, hogy az asszonyok és munkabíró fiúk és leányok, továbbá az aratás és egyéb mezőgazdasági munkához értő iparosok és cselédek a községi (városi) gazdasági intéző bizottságok által a szükséghez képest mezőgazdasági munkák végzésére kirendelődök.

Elrendelte továbbá, hogy mindazok, akik hadisegélyben részesülnek, ha ezzel családfe tartói, ugy erkölcsi, mint gazdasági kötelességeiktől el nem vonatnak folyó évi július és augusztus hónapokban mezőgazdasági munkák végzésére a szükséghez képest mezőgazdasági munkát tartoznak végezni.

Elrendelté továbbá, hogy mindazokkal a hadisegélyben részesülőkkel szemben, akik az előző pontban foglalt kötelezettségnek eleget nem tettek, a hadisegély megvonása tárgyában a r. t. városok polgármesterei, valamint községi és körjegyzők a szükséges lépéseket haladéktalanul tegyék meg.

Azt, hogy a nők különösen pedig a hadisegélyben részesülő nők mily körülmények között nem kötelezhetők mezőgazdasági munkák végzésére, elbírálni a községi (városi) mezőgazdasági intéző bizottságok feladatát képezi.

A járási és városi mezőgazdasági bizottságok irányítása mellett a községi (városi) gazdasági intéző bizottságoknak a rendelkezésre álló kézi és fogatos (gépi) erők figyelembevételével az elvégzendő mezőgazdasági munkák rendjét tervszerűen meg kell állapítani.

Felhívja tehát a községi (városi) gazdasági intéző bizottságok elnökeit, hogy ezen munkarendet kellő körültekintéssel és a lehetőséghez képest legmegfelelőbb tervszerűen, sürgősen állapítsák meg, mert a mezőgazdasági munkák zavartalan végzésének kétségtelenül igen nehéz feladati csakis így lesznek megoldhatók.

Megjegyzni az alispán, hogy az 57.332/1916. eln. számu B. M. rendelet alapján a nagybirtokosok munkásai és cselédsége a kiskörmivésekhez, ezek viszont a nagyobb birtokosokhoz aratáshoz kirendeíhetők oly módon és sorrendben, ahogy azt a beérés lehetővé teszi és úgy, hogy a termés learatása mindenütt biztosíthatóság.

A miniszteriumokban, ugy katonai, mint polgári részről a legmesszebb menő előkészületek meg vannak téve arra, hogy a megfogyott munkaerő pótlásáról legalább részben gondoskodva legyen. A hadi helyzet a szállítási körülmények és az egészségügyi viszonyok azonban ebben a tekintetben is döntő befolyást gyakorolnak és előre nem látható események a legjobb szándékokat is megfújíthatják. Éppen ezért végzetes hiba volna, ha a hivatott ténnyezők, nevezetesen az elsőfoku közigazgatási hatóságok és a községi gazdasági intéző bizottságok a kormányzat gondoskodásainak reményében nem a még otthon meglevő munkaerő teljes kihasználására fektetnék a főszűlt.

A háború kezdete óta nagy megpróbáltatásokon mentünk keresztül s a gazdaközönség a közigazgatási hatóságok irányítása és utmutatása mellett a gazdasági szolgáltatásoknak csodás mértéket teljesítette.

Az eddigi teljesítményeknek ez a sikere jogot ad arra, hogy csüggedés helyett teljes önbizalommal fogjunk hozzá a most reánk váró nagy munkához, azzal az elhatározással, hogy amint testvéreink és fiaink a harctereken lehetetlennek mondott feladatokat oldottak meg, épp úgy most az itthon maradt polgári lakosság erejének teljes megfeszítésével a gazdasági küzdelem döntő csatájában ki fogjuk küzdeni a győzelmet.

Gyűjtünk a hadseregnek.

A nyersanyag behozatalát, mint jól tudjuk, ellenségeink lehetetlenné teszik, vagy legalább is megnehezítik. Ez a körülmény, miként az élelmezésnél, úgy időnként egyekben is nehézségeket okoz. De ellenségeink korántsem érik el céljukat. Mindig lebirjuk a nehézségeket és ezeknek sikeres leküzdése mindig egy-egy újabb diadalt jelent számunkra, ellenségeinknek pedig megisméző keserves csalódat.

Most a hadsegélyző hivatal föl hívást bocsátott közzé, mely a gyaipju, kaucsuk és gummi nyersanyagának megfogyatkozásáról ad hírt s ennek pótlását teszi a polgári társadalom legsürgősebb földadatává. Minden háztartásban ezekből az anyagokból fölös mennyiségben hever lom és elhasznált dolog, amely valóságban utban van. Holott ez a lom összegyűjtve és földolgozva éppen azokat az anyagokat szolgáltatja, melyekben a hadsereg szükségét szenved s amelynek összegyűjtésével ebben a pillanatban a hadseregnek számottevő hiányát pótolhatjuk.

A hasonló föl hívások eddig még mindig lelkes-visszhangot váltottak ki a nagyközönségből. Ez a

tapasztalat följosogit arra a reményre, hogy a hadsegelyező legújabb felhívása szintén bőséges eredménnyel fog járni. Olyasmiről van szó, ami semmi áldozattal nem jár, ami csak némi időbe kerül s amivel mégis nagy gondot vehetünk le hadvezető-ségünk vállairól.

Nem köthetjük tehát eléggé mindenkinék a felkérre, hogy a hadsegelyező felhívását tegye magáévá. Először otthonában gyűjtse össze a gyapju-, kaucsuk- és gummi-félékből található elhasznált, vagy kopottsága miatt már alig használható anyagot. Azután a környezetében — bűzítson erre másokat és lelkiismeretesen legyen rajta, hogy a mozgalom minél szélesebb rétegeket foglaljon le a maga számára és sikerének biztosítására. Az ekként összegyűjtött anyagot, ha fertőtleníteni kell, ha szállítani kell, ott van a hatóság, mely rendeltetéséhez képest intézkedik és a nagyközönség e fontos tevékenységében tanáccsal és segítséggel rendelkezésre áll.

A háborus megróbáltatásokból idáig még egy sem tudott erőt venni. A fölmerült és sokszor bizonyos égető szükségleteket máig még mindig a magunk emberségéből pótoltuk. Megvan a lehetőség erre most is. Szerezzük meg nemzetünknek azt az elégtételt, hogy magunkra utaltságunkban még az is kielégülünk, amivel a természet pedig nem látott el bennünket. A hadseregnek gyapjura, kaucsukra és gummirra van szüksége, a hulladék összegyűjtésével tegyük lehetővé ennek a szükségletének a kielégítést is.

A cséplési eredmények kötelező bejelentése.

A hivatalos lap folyó hó 17-iki számában jelent meg a cséplési eredmények kötelező bejelentéséről intézkedő 1962. M. E. alábbi kormányrendelet:

1. Mindazok, akik gőzcséplőgéppel avagy, benzinnel, petróleummal, villamos vagy más motorikus erővel hajtott cséplőgéppel, vagy járgányos (állati erővel hajtott) cséplőgéppel a maguk vagy más részére az 1916. évi termésből búzát, rozst, kétszerest, árpat vagy zabot csépelnek, kötelesek az általuk végzett cséplésekről községenként és gabonanemenként pontos feljegyzéseket vezetni és az általuk elcsepelt buza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabmennyiségeket a cséplés helyének községi előjáróságánál (városokban a polgármesternél) a jelen rendelet értelmében bejelenteni.

A bejelentést megtenni elsősorban a cséplőgép birtokosa és ha a cséplőgép bérbbe van adva, a bérlő köteles. Ha a birtokos vagy a bérlő a cséplőgépet nem maga kezeli, a gép kezelője a bejelentésre kötelezett, a bejelentés szabályszerű megtörténtét azonban ilyen esetben a cséplőgép birtokosa, illetőleg bérlője, nagyobb földbirtokosnál pedig az a gazdasági tiszt, akinek közvetlen felügyelete alatt a gépkezelő áll, ellenőrizni köteles és az ellenőrzés elmulasztásáért a jelen rendelet (7. §.) szerint felel.

2. Az ugyanegy községben végzett cséplések eredményét a bejelentésre kötelezett köteles hetenként és pedig minden vasárnap, ha pedig a cséplést az illető községben hétköznap befejezte, a befejezést követő napon a községi előjáróságnál bejelenteni. A bejelentéseket a községi előjáróságnál kapható, egy hétre (vasárnap szombat) szóló bejelentőlapokon kell megtenni. A cséplés eredményét azonban naponként kell a cséplés befejeztével az 1. §. szerint vezetett feljegyzések alapján a bejelentőlap megfelelő rovataiba bevezetni. A községi előjáróság a bejelentőlap beszoállítását a bejelentőlapokhoz tartozó szelvényen tanusítja. A bejelentés alapjául szolgáló feljegyzéseket (1. §.) a bejelentésre kötelezett köteles a helyszíni ellenőrzés céljára megőrizni. Ha a cséplőgéppel a cséplési időny alatt valamely héten cséplést nem végeztek, ugyazintén, ha a cséplést az 1916. évi cséplési időnyre befejezték, a bejelentésre kötelezett ezt szintén köteles a jelen §. szerint bejelenteni.

3. A községi előjáróságok kötelesek a községi területen állandóan lakó cséplőgép tulajdonosok, cséplőgépbeírók és cséplőgépkezelők névjegyzékét a m. kir. központi statisztikai hivatalnak (Budapest, II., Helita Ferenc-utca 5—7 sz.) haladéktalanul megküldeni, illetőleg a hivatal által nekik megküldött 1915. évi jegyzéket megfelelőleg kiegészíteni. Ha ennek a névjegyzéknek megküldése vagy kiegészítése az 1916. évre megtörtént, a névjegyzéket nem kell újabb megküldeni.

4. A községi előjáróságok kötelesek a m. kir. központi statisztikai hivatal által e célra megküldött bejelentőlapokat a bejelentésre kötelezettek között haladéktalanul szétosztani; azokat a bejelentés kötelezettségére kioktatni, a bejelentőlapok pontos beszoállítását ellenőrizni és szorgalmazni, a bejelentőlapok beszoállítását pedig a bejelentővel szemben, a bejelentőlap szelvényén elismerni s a cséplés folyamata alatt állandóan figyelemmel kísérni és ellenőrizni, hogy a határban végzett cséplésekről megtörténik-e a bejelentés, ugyancsak a községi előjáróságok kötelesek a m. kir. központi statisztikai hivatalt tájékoztatni arra nézve, hogy területükön kizérővel hajtott cséplőgépen vagy kézzel vagy nyomtatással mekkora terület termése csépelteit.

5. A bejelentőlapokat a községi előjáróságok fejelemi felelőség terhe alatt szigorúan bizalmas iratokként kötelesek kezelni azokról másolatot nem vehetnek, azokba — a 6. §-ban említett személyeken kívül — senkinek betekintést nem engedhetnek s kötelesek az előző hétről beszoállított bejelentőlapokat zárt borítékban hétfőn reggel a m. kir. központi statisztikai hivatal címére postára adni. A községi előjáróság (városokban polgármester) azt, hogy a község (város) területén a cséplést megkezdtek vagy befejezték, a m. kir. központi statisztikai hivatalnak külön bejelenteni köteles.

6. A m. kir. központi statisztikai hivatal igazolt megbízottjai a bejelentett adatok helyességének megállapítása végett a bejelentésre kötelezettek feljegyzéseit és a bejelentőlapokat a helyszínen megvizsgálhatják.

A földművelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonországban a bán a cséplési eredmények bejelentését külön megbízottak által is ellenőriztetheti.

7. A ki a jelen rendeletben megszabott bejelentési kötelezettség nem teljesíti vagy egyébként megszegi, vagy hatósági ellenőrzését megghusítja, az — amennyiben esakmánya súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik. Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

8. Ez a rendelet kihirdetésének napján (június 18.) lépett életbe.

— Az adójavaslatok biz. tárgyalása. A képviselőház pénzügyi bizottsága befejezte az adójavaslatok tárgyalását. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról 1909. évi VIII. t.-c. életbeléptetése tárgyában beadott törvényjavaslatoknál elfogadta a bizottság az eddig adómentesen maradt nyereségeknek adóalappá tételére vonatkozó könnyítő módosításokat. E módosítások szerint a vállalat saját tulajdonát képező s a vállalat tárcájában tartott az állam, törvényhatóságok, társulatok, valamint, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok által kibocsátott s valamely belföldi tőzsdén jegyzett kölcsön kötvények ama részének kamattörvénye, amely meghaladja az illető vállalatnál elhelyezett betétek husz százalékát, ugyazintén a vállalat által kibocsátott ama záloglevelek és egyéb kötvények kamatai, amelyek kibocsátási alapját képező kölcsönök ugyan már folyósítottak, de amelyek a vállalat által még tényleg forgalomba nem hoztak, hanem a vállalat tárcájában tartatnak, a vállalati adó megállapításánál a vállalat nyereségéből levonásba hozhatók. További könnyítő módosítás az, hogy a hazai és viszonsosság esetén külföldi vállalatok részvényei vagy üzletrészei után élvezett osztalékok, ha az illető hazai vagy külföldi vállalat részvényeinek vagy üzletrészeinek több mint egyötöde a vállalat tulajdonát, vagy 1915. év végén több mint 15 százalékba részvényeknek tulajdonát képezték: szintén adómentes nyereségnek tekintendők. Nehogy a vállalatok az eddig adómentesen kezelt nyereségüknek adókötelessé való változása miatt osztalékokat rohamosan leszállítani igyenekekénytelenek, olyan módosításokat fogadtak el, amelyek átmeneti állapotot teremtenek. Kiegészítő módosítást fogadott el még a bizottság az üzletket több állam területére kiterjesztő vállalatok saját tőkéjének meghatározására is. A szövetkezeteket illetőleg, oly módosítást fogadott el a bizottság, a

mely szerint a szövetkezeti tagoknak akár a vásárlások, akár az eladások után adott visszatérítési összegek nem esnek a vállalati adó alapjába. Antal Géza és többek hozzászólása után Teleszky János pénzügyminiszter hozzájárult a fentemlített módosításokhoz, mire a javaslatot a bizottság elfogadta. A szeszadóra vonatkozó törvények módosításáról szóló javaslatot a jelenleg épitkezés alatt álló, komingenssel nem rendelkező szeszfőzdekre vonatkozó módosítással elfogadták. A belyeg és illetékre vonatkozó javaslatnál Madarassy-Beck Gyula báró azt indítványozta, hogy a házak törvényes legkisebb értékének az iddigi 18-szorosára helyett Budapesten: legfőbb annak 16-szorosát tekintsek és engedjék meg, hogy az adóköteles házaknál az adóalapot ugy állapítsák meg, hogy a nyers jövedelemből 20 százalék levonható legyen. Teleszky János pénzügyminiszter hozzájárulása után a javaslatot ezzel a módosítással fogadták el. A külföldi dohányról és az osztályorszájak éfegedélyének ideiglenes meghosszabbításáról szóló javaslatokat változatlanul elfogadták.

H I R E K.

— Kinevezés. Ócsászári és királyi apostoli Felsége legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott: dr. Györy Ernő 41. tábori tarack-czredhez beszozott 7. honvéd tábori ágyuzezredbeli segédorvost főorvossá; a háboru tartamára dr. Singer Dezső a 31. népfőkeiő parancsnokság nyilvan tartásában álló, a cs és kir. 18. sz. helyőrségi kórháznál szoiadátot teljesítő népfőkeiőre kötelezett orvost népf. segédorvossá.

— Nyugdíjavonult járásorvos. Dr. Sándorfi Miksa, a veszpremi járásnak négy évtizeden át volt tisztí orvosa, t. b. megyei-főorvos már régebben benyújtotta nyugdíjazás iránti kérelmét, amelyet a legutóbbi vármegyei közgyűlésen intéztek el. A közgyűlés dr. Óvári Ferenc indítványára, aki dr. Sándorfi érdemeit meleghangú beszéddel méltatta, nyugalombavonuló tisztviselőjének kiváló érdemeit jegyzőkönyvben örökítette meg. Dr. Sándorfi Miksa negyven évi szolgálat után folyó évi október 1-én vonul nyugalmába.

— A Vöröskereszt-Egylet Péter Pál-napi gyűjtése. A m. kir. 31. honvéd gyalogezred fuvó zenekarának hangjai mellett járult a község Péter Pál napján a város különböző részein felállított urnákhoz, hogy a Vöröskereszt-Egylet alapján gyarapításához hozzájáruljon. Szép fiatal leányok perselylyel kezükben sürögtek, forogtak, megállították a járókeiőket és ha ellenálásra találtak, addig csevegtek és csicseregtek, míg a legkeményebb szívű vagyonos osztály a bank direktorokat is adakozásra nem készítették. Amennyi hálakönnnyet fakaszt a Vöröskereszt-Egylet számos jötekonny intézménye a szegény sebesült és rokkant katonák, valamint hozzatarozóiknak szeméből, annyit áldás szalljon mindazokra, kik a gyűjtésben résztvenni és adományaikkal az egylet célját előmozdítani kegyesek voltak. A varteljárónál felállított urnánál özv. Fritse Józsefné, Kerényi Andorné, dr. Lányi Sándorné, dr. Horváth Rezsóné, Boros Andorné és Hordósy Endréné, Schiller Ilonka, Bossányi Buzci, Farkas Duci, továbbá Lányi Sanyi és Lányi Bandi 139 korona 50 fillért, a városahnál dr. Végely Kálmánné, Kovács Józsefné, Hangay Babi, Csomasz Kató, Berger Margit, Beóthy Katinka 149 korona 30 fillért, az adóhivatalnál délelőtt Hardekker Jenőné, Molterer Celesztka, Hermann Zsuzsánna, Csomasz Liczi, Gyurkovits Józsefné, Csapó Miczi, Laszkáry Miklósné, Reviczky Irmin 60 korona 73 fillért, a Kossuth Lajos-utcában Löwi Béláné, Kulcsár Karólyné, Poitner Miksáné, Kertész Béláné, Adler Bözsi és Magda, Radó Ilonka és Goldmann Klári 93 korona 14 fillért, a honvédiaktanyánál délután 1/2 2 és 1/2 3 között Trejter Tiborné és Udvardy Irma 5 korona 88 fillért, 1/2 5 és 1/2 6 között Sándorfi Annus és Puskas Apollónia 5 koronát, a Hosszu-utcában özv. Stoil Jánosné, Deogaro Irén, Boda Antalné, Bijoveszky Jozsefné, Bijoveszky Babi 72 korona 68 fillert az adóhivatalnál délutáni órákban Hirschfeld Béláné, Schiller Samuné, Popper Samuné, Erdős Béláné, Siklós Béláné, Schiller Ilonka és Berger Margit 83 korona 90 fillért, a Kossuth Lajos-utcában a délutáni órákban Koller Sándorné, Guttman Jenőné, özv. Adorján Mórné és Kaszás Elemerné 36 korona 32 fillért, gyűjtöttek. A gyűjtés 646 korona 53 fillért eredményezett, melyből a felmerült kiadások levonása után 620

korona 39. főtörzstisztelettel el a Központi Igazgatóságnak. A Veszprémi Vöröskereszt fiókegylet ez uton fejezi ki köszönetét a gyűjtőknek és adakozóknak. Nagy László őrnagy, állomásparancsnok urnak a honvéd zenekar szíves átengedéseért és a veszprémi rendőrségnek az őrsze-mélyzet ki- rendeléséért.

— **Kinevezés.** *Hunkár* Dénes Veszprém- vármegye főispánja *dr. Königsberger* Kornél deves- cseri ügyvédet t. b. megyei ügyésszé nevezte ki.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk *Keserő* Béláné szül. Brand Mária, *Keserő* Béla, kápt. urod. tisztartó neje 43 éves korában június hó 23-án meghalt Gamásán. Az elhunytban *Ke- mény* Alajos m. kir. 31. honv. gy. ezredbeli szá- zados anyósát gyászolja.

— **A Ludovika Akadémia Veszprémében.**

A Veszprémi katonavilágba új szint hozott a Lu- dovika Akadémia, amely hétfőn érkezett városunkba, hogy a környéken évről-évre hadgyakorlatoknak első részletét megtartsa. Az akadémiás zászlóalj, amely két akadémiái és három növendék századból áll, hétfőn ért Veszprémbe *Tóth* Sándor alezredes, zászlóaljparancsnok parancsnoksága alatt. Hatal- mas tábori felszereléssel, beosztott gyalogos és huszár legénységgel, géppuskás osztaggal, moz- gókonyhákkal jött meg az Akadémia, amelynek hallgatóit a jutasi barakkban szállásolták el. Innen történnék reggelenkénti a kivonulások, s azután naphosszat ropognak a puskák, kattognak a gép- fegyverek, a harci gyakorlatok számára nagyon helyesen megválasztott, sok tanulságot nyújtó környékbeli terepen. A déli étkezés rendszerint kinn a „harci szintéren” történik, este pedig a Hosszu-utcai önkéntes étkezőben kapnak a jövőd tisztek vacsorát. A veszprémi piacot ugyancsak kiaknázza az Akadémia gazdasági ve- zetésége, hogy a sok, fiatal gyomrot ki tudja elé- gíteni. Az első napokban a beosztott legénység számára a 31-ik honvéd gyalogezred konyháját is igénybe vették, s a pótzászlóalj parancsnokság kiváló előzetekénél sokáig emlékeztetéssel teszi a pesti katonák előtt a veszprémi „kosztot”. Csütör- tőken este örömteljes meglepetés érte a gyakorla- tozókat: megérkezett az Akadémia nagy szeretet- ben álló parancsnoka, *Bartha* Lajos tábornok, se- gédtitjével, *Hrusztek* Ernő századossal. A tábor- nok első utja a barakk volt, ahol meggyőződést szerzett fiaink elhelyezéséről s csak azután tért szállására báró *Hornig* Károly biboros püspök rezidenciájába. A ludovikások a jövő hét közepéig maradnak Veszprémében, azután Tapolcára mennek a gyakorlat folytatására. Az uri fegyverzettségű ifjak jó emléket visznek tőlünk magukkal és száll utánuk sok sóhajlás is a virágos ablakok mögül, ahonnan a veszprémi lányok tekintenek ki, ha a Bakony felől az alkonyat a beszédes szellőket hozza. Meg is érdemelnek minden jó gondolatot a délcég fiuk, hiszen nemcsak a messzi harcte- kre viszik szép fiatalágukat.

— **Hordóhitelesítés.** Veszprém város polgár- mestere köztudomásra hozza, hogy *Kuráth* József főrendhátsági hordójelző július 3-án és 4-én Veszprémében hordóhitelesítést fog tartani.

— **A tisztviselők élelmiszerezéssel ellátása** ügyében *Komjáthy* László dr. polgármester a jövő hét elején megy föl Budapestre, hogy a belügy- miniszter jóváhagyását kikérje. Ha a miniszterium elvileg jóváhagyja ahhoz, hogy a beszerzési elő- legből vagy a fizetésből rövid uton levonhatják a város által adott termények részleteit, akkor a város — részletekben való lefizetés mellett — tűzifával és szénrel is el fogja látni a tisztviselőket. Az akció, amit a polgármester kezdett, élénk vissz- hangot keltett és tisztviselői körökben különös megnyugvással és jóleső érzéssel fogadták.

— **Góthék Veszprémében.** Nagy művészpárt, Góth és Góthné Kertész Ellát: néhány nagyobb vidéki város művészi vendégszerprelésre nyerte meg. Veszprém város múpártoló közönsége is ebben a szerencsében részesül. Csupán csak egy előadásban, külön ezen alkalomra összeállított gyönyörű műsorral lépnek fel. Jégycik már vált- hatók Szalai Móránál, Rákóczi-tér 24.

— **A tisztviselők hadiéve.** A törvény- értelmében minden köztisztviselő, aki jelenleg a háboruban van, a háboruban eltöltött éveket kétszer számíthatja be a nyugdíjába. Kétségtelen, hogy ezek a tisztviselők méltán rászolgáltak erre a kedvezményre, azonban az is tény hogy, azok a

tisztviselők, akik nem teljesítenek katonai szol- gálatot, szintén megérdemlik, hogy kivételes el- bántásban részesüljenek. Az idehaza maradt tiszt- viselők ugyanis tízszeres feladatokat oldottak meg, még pedig oly derekasan, hogy például közigaz- gatásról már maga öfélése a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Ha tehát a katonáknak meg- adják a háborus éveket kétszeres beszámítást, akkor ezt a kedvezményt a katonai szolgálatot nem teljesítő tisztviselők is megérdemlik. A tisztviselő- különben már ebben az ügyben megtették a lé- péseket. Legújabbban a községi jegyzők mozdultak meg, hogy e kedvezményben ők is részesüljenek. Tulajdonképpen ezen az uton tudtuk, most meg, hogy maga a kormány is foglalkozott ezzel az ügygel, még pedig igen kedvező kilátások mellet- t. Maga Tisza István gróf már ki is jelentette, hogy igenis a kormány az összes tisztviselőkre ki akarja terjeszteni a háborus éveket kétszeres beszámítást. Sőt már dolgoznak is ezen a tervén és a kormány be fogja nyújtani a törvényhozáshoz. A kormány- nak az a terve, hogy a kedvezményt az összes közigaz- gatási ágazatokra ki fogja terjeszteni. Ebben a kiterjesztésben tehát a községi jegyzők is benne vannak.

— **Halálozás.** *Látos* Ferenc földbirtokos június hó 28-án 76 éves korában meghalt Vesz- prémében.

— **A vásárok korlátozása.** A hivatalos lap közli, hogy új országos és hetivásárokat a háboru tartama alatt a kereskedelmügyi miniszter nem engedélyez. Az országos kirakó állatvásárokat, valamint az országos vásár jellegű bucsuvásárokat, ha azokat eredetileg egy napon engedélyezték, a háboru tartama alatt is a vásár rendes napján, e rendelet kibocsátása előtt kivételes áthelyezéssel engedélyezett vásári napon kell meg tartani. Olyan helyeken, ahol eddig hejenként több hetivásárokat tartottak, a háboru tartama alatt csak a hét kezdő- napjához (vasárnaphoz) közelebb eső hetivásárt szabad megtartani. Azokon a helyeken, ahol csak egy hetivásár volt, elrendelhetik azoknak a két- hetenkénti megtartását. Vásáráthelyezéseket pót- vásárokat csak kivételes esetben engedélyez a miniszter. Ez a rendelet július 1-én lép életbe.

— **Családi ház a belvárosban eladó.**

— **A háztartási fémek rekvirálása.** Új- ból felhívjuk a közönség figyelmét a háztartásbeli fém tárgyak rekvirálására. Minden háziasszony igen cselekszik, ha fém tárgyait a beváltóhelyeken most adja át, mert egyrészt magasabb árat kap értek, másrészt a rekvirálás elrendelése után a fém tár- gyak pótlása az azok iránt megnyilvánuló igen csekély keresletüknek fogva nehézségekkel fog járni. A beváltáskor kapott nyugtákat mindenki tegye el, mert azokra az átadás megtörténtének igazolása céljából szükség lesz.

— **Rendkívüli gépészeti tanfolyamok.** Tekintettel a mezőgazdasági érdekekre a mai rend- kívül viszonyok elsőrangú fontosságára, a keres- kedelmügyi miniszterium rendkívüli, összevont gépészeti tanfolyamok rendezését tervezi. Ha elegendő számú résztvevő jelentkezik, úgy a győri állami fa- és fémpari szakiskola július 1-től 21-ig 3 hétre terjedő újabb, összevont fűtő- lokomobil cseplőgépészeti tanfolyamot rendez napi 6 eméleti és 2 gyakorlati órában. Beiratkozási díj 2 K. Tandij 10 K. Rókkant katonáknak díjmentesek. Je- lentkezni lehet az intézet igazgatóságánál.

— **Öntárgyak rekvirálása.** A honvédelmi miniszter legutóbbi rendeletével a réz, bronz, nikkal háztartási tárgyakon kívül az összes ön háztartási tárgyak kötelező beszolgáltatását is el- rendelte. Így tehát az összes ónt vagy öntívözetet, korsót, úrmértéket, edényt, tálát, tányért, tálcat, fedőt, kanalat, söntés tálcat, fürdőkádát és egyéb fölszerelési cikket is rekvirálják. A rekvirálás idő- pontját plakátok utján fogják a közönség tudom- mására hozni. Addig az ön tárgyakat csak a Fémközpont fémbeváltó és fémkiállító helyére lehet beszolgáltatni, vagy pedig postán kell a Fémközpontnak IV., Városház-utca 10. bekül- deni, amely a tárgyak tiszta öntartalmát meg- becseüllé és a tulajdonosnak az árat készpénzben megküldi.

— **A belvárosban négy szobás lakás kiadó.**

— **A balatoni gőzhajózás menetrendje** július elsejével lényegesen kibővült: Siófok és Balatonfüred között öt pár hajó közlekedik oda és vissza és hajójáratok indítottak Balatonalmádi-

Siófok—Balatonfüred—Tihany—Balatonföldvár kö- zött és vissza, és Balatonboglár—Révfülp között és vissza. Egyéb járatok nem indulnak. Ez a menetrend további intézkedésig marad érvényben. Mindenféle fölvilágosítást készséggel ad és men- rendet küld: az igazgatóság Budapest, Arany János-utca 7.

— **Alsóörsön a Balaton partján üdülőknél nyári lakások kiadók.**

— **Fatermelők és famunkások felmen- tésének meghosszabbítása.** Hazai Samu báró honvédelmi miniszter 15.900 számú rendeletével elrendelte, hogy a tűzifa, bányafa, talpa, cellulozé- ta mű- és haszonfa termelésénél és szállításánál, vala- mint a gőzfűrészeknél és tűzifanagyvágóknál, to- vábbá az erdészeti építkezéseknél alkalmazott hon- védelmi, vagy hadügyminiszter által meghatározott időre felmentett népfelkelésre kötelezett erdőgaz- dasági munkások, tisztviselők, munkafelügyelők, gépészeti személyzet, valamint az említett faanya- gok termelői, akiknek felmentése 1916. június 30-án, vagyis július 30-dika és szeptember 30-dika között lejárna, a cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg jelen rendelettel 1916. október 1-ig hivatalból felmentetnek, illetve felmentésük hiva- talból meghosszabbíttatik. Akiket a honvédelmi kerületi parancsnokság, vagy a cs. és kir. katonai parancsnokság mentett fel, azokra ez a rendelet nem vonatkozik. Ezek újabb felmentésüket az il- lető parancsnokságoknál kérvényezni tartoznak.

Egy régen fennálló, igen jóforgalmu vendéglő-üzlet teljes pince- és vendéglő-berendezéssel és vendéglő-épülettel együtt szabadkézből eladó. Bővebb fölvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

— **Ministeri rendeletek a hadisegélyről.**

A honvédelmi miniszter rendeletet intézett az ille- tékes hatóságokhoz a hadisegélyezés ügyében. A most kiadott ministeri rendelet értelmében az olyan esetben, mikor valakinek huzamosabb ideig folyósították illetéktelenül a hadisegélyt, amiről azonban a segélyezett nem tudott, a segélyt levonni nem szabad. A rendeletnek ez az intézkedése azokra az esetekre vonatkozik, amikor az illető, aki után a segélyt folyósították, meghalt, a haláleset- ről azonban hozzátartozói egyáltalában nem tud- tak semmit. Abban az esetben azonban, ha a segélyt élvezők tudtak az illető hozzátartozó ele- séről, vagy eltűnéséről, de ezt a körülményt szán- dékosan nem jelentették be, a segélyt, mint ugy- nevezett „jogosulatlan túlélvényményt”, le kell vonni.

Jelenlős újítást is tartalmaz a rendelet: azt nevezetesen, hogy a hadisegélyt folyósító ható- ságnak jogában áll még a végleges nyugdíj folyósítása előtt előleget adni a segélyezendőknél. Ennek az előlegnek akkorának kell lennie, hogy abból a segélyezendőknél megélhetése biztosítva legyen. De ezt az előleget annakidején le kell vonni a nyugdíjból. A belügyminiszter rendeletét küldött a hatóságoknak, hogy mindazoktól, akik egy hónapnál hosszabb időre kaptak mezőgaz- dasági munka címen szabadságot, a családi hadi- segélypótlékot a bevonulásig vonják meg.

Könyveket, papírarukat, írószereket Fodor Ferenc könyv- és papírkereskedésében vásá- roljunk.

— **Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap** (szerkeszti Andor József) július 2-i száma a követ- kező tartalommal jelent meg: Magyar író. Lam- péth Géza. — Versek. Szinyai Zoltán: Ismerd meg őt. Pereg a nap sugar. — Háborus történet. (Elbeszélés.) Péczely József. — A nagy hatalom. (Regény.) Kádár Lehel. — A német háterinc. Toma István. — Kialudt menykövek. (Elbeszélés.) Nyíró József. — Gondolatok. H. K. — Kullúra. — Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyel- mébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I., Fehérvári-ut 15/c. Előfizetési ár felév. 10 korona. Mutatványt készségeggel küld a kiadó- hivatal.

— **Adjunk látszóveket katonáinknak.** Jó távcső egész csapatokat megmenthet a meg- lepetés veszedelmétől és az ellenség kikémlelésére is a legbiztosabb segítő eszköz. Küldjük el látszó- veinket hős katonáink számára a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest, IV. Váci utca 38. szám.)

Gondoskodjunk a hadiárvak elhelyezéséről.

— A „Vasárnapi Ujság” június 25-iki száma számos érdekes képet közöl azokról a harc-
terekről, amelyekben most nagy harcaink folynak:
az orosz és az olasz harctérről. Különleges érde-
kességek az orosz csapatok Marseillebe érkezésé-
ről és a Juansikkájáról szóló képek, Juszkó Béla
festőművésznünk folytatja „a hadi piktor naplóját”,
amelyben pompás képeket rajzolt. Szépirodalmi
olvasmányok: Havas Aliz és Bloem regénye,
Szőlősi Zsigmond tárcája, stb. Egyéb közlemé-
nyek: Moltke vezéreztetés árcsképe és nekrológja
s a heti rendes rovatok: a háboru. napjai,
Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás
stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára ne-
gyedévre 5 K, „Világkrónika”-val együtt 6 K,
Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivata-
lában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt
megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb
ujjság a magyar nép számára, félévre 2 K 40 f.

— Eladó ház. Veszprémben, a Jeru-
zsálemhegyen egy ujonnan épült, több lak-
kából, pincéből s szükséges mellékhelyi-
ségekből álló tűzmentes ház, öt percnire
a város központjától, bevonulás miatt ju-
lius 15-ig eladó. — Komoly vevők vételi
szándékukat Pongrácz A. tőzsdéjében adják
le szóval vagy írásban.

— Akinek szép kocsit vagy hintó kell, fölös-
leges, hogy a fővárosba vigye vagy külföldi gyá-
rosoknak adja pénzét, mert **Varjas Lajos** bogár-
és kocsigyártó-mesternek Veszprémben, a Hoszszu-
utca (nagyhid mellett) saját házában levő villany-
erőre berendezett telepén olcsó áron kaphat igen
szép gazdasági kocsikat, könnyűhomokfutókat,
vagy elegáns kiviteltű hintókat. A telepen — amely
alegjobb gépekkel van felszerelve — gyorsan és
kifogástalanul készítenek minden a bogár- és
kocsigyártó szakmába vágó dolgot s a tulajdonos
dus raktárában szolid arakon lehet vásárolni
mindent, az egyszerű kocsikeréktől a legégyesbb
uri hintóig. — Emellett javításokat jutányos áron
eszközöl. A főrekvő magyar iparos vállalatát ol-
vasóink figyelmébe ajánljuk.

— Tanuló ifjúság figyelmébe. Az összes
helybeli tanítványok használt ódon (antiquar) tanköny-
veket legmagasabb áron veszek. Senki el ne mulassza
tankönyvei eladásánál ezen kedvező alkalmat. Fodor Ferenc.

Anyakönyvi kimutatás.

1916. évi június 21-től 1916. évi június 23-ig.

Születés: Varga János cipész iparos és neje
Bogyó Ilona leánya Margit Zsófia róm. kath. —
Hegyí Ferenc mezőgazdasági cseléd és neje Horváth
Mária leánya Julianna ref. — Katona József nap-
számos és neje Mekler Lidia leánya Mária róm.
kath. — Tompos Dezső államvasúti hivatalnok és
neje Kancler Emília fia Tibor József Vilmos r. k.

Halálozás: István József hazáért hősi halált
halt katona földmives 28 éves róm. kath. — Tóth
Vilmos hazáért hősi halált halt katona cseléd 40
éves róm. kath. — Vitáris Lajos hazáért hősi
halált halt katona földmives 40 éves róm. kath. —
Gyöngye József hazáért hősi halált halt katona
földmives 26 éves róm. kath. — Szapu Ferenc
hazáért hősi halált halt katona földmives 32 éves
róm. kath. — (özv.) Bierbaum Jánosné Supka
Gizella magánzó 55 éves róm. kath. — (özv.)
Tóth Ignácné Micheller Erzsébet magánzó 77 éves
róm. kath. — Pálfi Sándorné Sáfár Mária borbély
iparos neje 35 éves róm. kath. — Hajagos Karolin
3 hónapos ág. h. ev. — Látos Ferenc magánzó
76 éves róm. kath.

Házasság: Ábrahám Pál kovács-segéd 26
éves róm. kath. és Csonka Mária gyümölcsárú
21 éves róm. kath.

**Steckenpferd
liliomtejszappan**

elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nékü-
lözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan
elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógyszárakban dro-
geriákban, illatszert és fodrász üzletekben 1 koronáért
kapható. Szintúgy páratlan hatású női kézpolásra
Bergmann „Manera” liliomkréme, mely tubusokban
80 fillérért mindenütt kapható.

A világháboru

minden mozzanatáról
bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

politikai napilap
olvasóinak.

Előfizetési árak:
Egy hónapra 2:80 K Félévre . . 16.— K
Negyedévre. 8.— K Egész évre 32.— K

Megrendelő cím:
AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám.

A VILÁGHÍRŰ FÖLDES-féle

Csodás hatású arcszépítő és finomító

MARGIT
CRÉME és SZAPPAN

A Margit-crème zsirtalan, ártal-
matlan, röktön szépit. Ara 1:20 kor.

A Földes-féle Margit-szappan pár nap
alatt lemossa a szeplőket, májfoltokat s
megszünteti minden bőrbajt. Ara 90 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban,
drogueriában s illatszertkereskedésben

6 koronás rendeléseket hérmontve küld
Földes Kelemen gyógy-
szertára **Aradon.**

„Egyetlen baráti a harcokra kúszóknál és
altalában mindenképp szel legjobb
fajdalomcsillapító bedörzsölés
meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok,
mal. és hátfájás stb. esetében
Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. csipet-
compon.
Horgony-Pain-Expeller pótlék.
Orvosi K. — U. 10. V. —
Kapható gyógyszerárakban vagy kúros-
oknál is Arany aranyárban, dímet
Dr. Richter-féle gyógyszerárban,
Prága 1. Hirtelbichstr. 3.
Szeptembertől szétválasztás.

Járványos betegségek ellen legjobb óvszer a
KRONDORFI
természetes savanyúvíz
hor. pezsgőbörz legjobb Ital. Főraktár: Reiningger Dező
Veszprém.

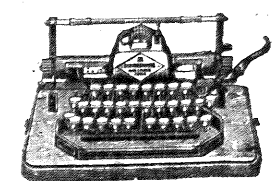
MILLIÓK használják
Köhögés rekedtség, katarrus,
elnyálkásodás, hörg-
hurut ellen
KAISER mell karamelláit
a „három feayóvel”
6050 közl. megerősített orvosi és magánbi-
zonnyitvány kezeskedik a biztos sikerért.
Különösen kellemes és jóízű bombonok
Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.
Kapható: Czernák Lipót Ince Kálmán és Kocsuba Emil
(Fekete sas) gyógyszerárban, Veszprémben.
Wolf Béla gyógyszerára Szentgál.

**Az Első Magyar Általános
Biztosító Társaság**
veszprémi főügynöksége.
elfogad tűz-, jég-, betörési-, baleset-, szava-
tossági-, élet- és járadékbiztosításokat. A tár-
saság a legrégebb és legnagyobb magyar biz-
tosító intézet; biztosítéki alapjai meghaladják
a 210 millió koronát s így minden tekin-
tetben a legnagyobb biztonságot nyújtják.
Irodahelyiség: Szabadi-utca 3. szám földszint.
Képvisei: Suly László.

TARCSA -gyógyfürdő
VASMEGYÉBEN
(A magyar Franzensbad.)
Speciális női- és szivgyógyfürdők.
HIDROVIZGYÓGYINTÉZET VILÁGHÍRŰ VASÁRPIJA a
Franzensbadnál egyenértékű, sőt a marionbadi jóval
előnyösebb és hatékonyab a legjobb. TRICHOSEPTIS
SZÉNÁVAS FÜRDŐK. GLAUBERHŐS-VASAS ÉS
LITHON tartalmú ALKALIKUS SÓK források. Párak-
lan gyógyhatású VÉNÉZGÉNYESSÉG, CSUZ, HÜGY-
SAVAS DIATHEZIS, IDEGBAJOK, A VESZÉ, HÓLYAG,
EMÉSZTÉSI ÉS LÉLEGSZERVEK HURUTOS BANTAL-
MAI ellen is. Fürdőházak: Dr. BARDHA KORNÉL
v. tanácsadó és Dr. GLÜCK GYULA. Évad június
10-től szeptember 30-ig. Vasút, posta, táviró- és tele-
fonállomások Villanyvilágítás. Kiválóan propektus.

Littke L. pezsgőbörgyár-
telepe **PÉCS.**
Főraktár: Budapest, IV. Szép-utca 3. sz.
Frigyos főherceg 6 császári és királyi fensége, Sal-
vator Lipót főherceg 6 cs. és kir. fensége és a
„Nemzetközi Halóközi”- és „Európai Expresszvonat-
Társaság” szállítója.
Pezsgőfajok: Sport „Grand Vin Sec”, Casino
vanykás), Britania „Extra Dry” (cukor nélkül.)

**Hasonlits több gépet egybe:
Rendelég tész BLICKENSERF-re!**

A legtartósabb rendszerű írógép, elpusztíthatatlan
szerkezettel és sok különös előnnyel.
Több mint 165.000 drb van használatban!
Ára 2 betűfajjal, elegáns zárószekrényvel 270—380 korona.

GROYEN & RICHTMANN
román kir. szállítók KÖLN, Mauritiussteinweg 84. Képvisei Ausztria-Magyar-
ország számára: Ing. von Svehla, Prága, II., Ouai Palacky 42. — Képes árjegyzék ingyen.

Jutányos áron izléses kivitelben

készít

nyomtatványokat

névjegyeket

eljegyzési

kártyákat

meghívókat

könyvkötői munkákat

FODOR FERENC

könyvnyomdája és könyvkötészete

TELEFON 54.

VESZPRÉM

TELEFON 54.